

TABORIŠČNIK

Štev. 21., Leto II.

ŠPIHAL NA DRAVI

Petek 24. januarja 1947.

BORBA ZA KOROŠKO

LONDON. (BBC) Včeraj je jugoslovanski zastopnik na londonski konferenci dr. Jože Vilfan v prostorih jugoslovanskega poslaništva v Londonu povabljenim novinarjem podrobno obrazložil jugoslovanske zahteve napram Avstriji. Dr. Vilfan je dejal, da je v Avstriji treba zatreti vse kali pangermanske soviniščične miselnosti.

LONDON. (TANJUG) Dr. Jože Vilfan je v svojem govoru opisal preganjanje koroških Slovencev v avstroogrski monarhiji, avstrijski republiki in nacistični Avstriji. Miselnost "Herrenvolka" je ostala v vseh treh obdobjih ista. Vlada Jugoslavije se z zaupanjem obrača na zaveznike, da v tem zgodovinsko-odločilnem trenutku podpro upravičene težnje in zahteve koroških in štajerskih Slovencev po priključitvi k Jugoslaviji. Dr. Vilfan je označil tudi vlogo in politiko sedanjih koroških oblastnikov napram slovenskemu prebivalstvu. V tej zvezi je zlasti omenjal ime deželnega glavarja Hansa Piescha.

DUNAJ. (TANJUG) Osrednja kulturna organizacija koroških Slovencev "Prosvetna zveza" je poslala vladi FLR Jugoslavije posebno spomenico, v kateri opisuje položaj Slovencev v Avstriji od časa avstroogrške monarhije do današnjih dni. Na Koroškem se je za časa Avstroogrške naselilo večje število nemških kolonistov, ki so še danes predstraža germanskega imperializma. Sola je danes ustanova za germanizacijo kot je bila prej. Spomenica zaključuje z besedami: "Mi smo del slovenskega naroda, hočemo in želimo lepšo in boljše bodočnost naši mladini".

RIM. Jugoslavija je obvestila italijansko vlado, da namerava vpostaviti diplomatske odnose z Italijo. Zato bo v kratkem poslala svojega diplomatskega zastopnika v Rim. Bivši italijanski zunanji minister Nenni je izjavil, da bo tudi Italija imenovala svojega diplomatskega zastopnika v Belgradu.

LONDON. Na včerajšnji seji namestnikov zunanjih ministrov je avstralski zastopnik objasnil stališče svoje vlade do mirovne pogodbe z Nemčijo. Avstralija je mnenja, da Nemčija še nekaj let ne sme imeti centralne vlade. Zato naj mirovno pogodbo začasno nadomesti začasen sporazum. Danes bo obrazložila svoje stališče do Nemčije Južna Afrika, jutri pa

Jugoslavija. Avstralija pa bo danes predložila svoje zahteve do Avstrije.

RIM. De Gasperi bo danes nadaljeval razgovore za sestavo nove vlade. Danes zjutraj poročajo iz Rima, da bodo v vladi zastopane verjetno vse stranke od desnice do komunistov. V levčarskih krogih pa se boje, da bo De Gasperi sestavil le desničarsko vlado. V tej zvezi se je včeraj z leve slišala ironična pripomba, da je De Gasperi prinesel iz Amerike tudi listo nove vlade, napisano na hrbtani strani pedesetmilijonskega čeka.

ATENE. Danes bo sestavljena nova grška vlada, v kateri bo zastopanih 7 parlamentarnih skupin. Tsaldaris je izjavil, da se bo borba proti gverilcem neizprosno nadaljevala.

BELGRAD. Maršal Tito je včeraj obiskal patriarha Gavriila.

A M E R I Š K I M L A D I N I V E R S K O V Z G O J O !

Ameriško vojno ministrstvo je sklenilo, da mora ameriška mladina, ko doseže starost 18 let, poleg vojaške dobiti tudi versko vzgojo. Predsednik Truman je imenoval poseben odbor, ki naj napravi načrt glede tega, o čemer mora do meseca marca dati poročilo.

Odbor je šel takoj na delo in je izjavil, da bo po njegovem programu mladinska vzgoja obsegala telesno, vojaško in versko vzgojo. Predsednik tega odbora dr. Karl Compton je izjavil: "Varnost naše dežele ni odvisna le od vojaške sile, narveč tudi od tega, kakšne telesne, duhovne, verke in moralne lastnosti bo naša mladina imela." Ko je predsednik Truman imenoval novi odbor, mu je dal to le naročilo: "Velike republike v svetu so prenehale biti, ko so ljudje postali bogati in leni, da niso na se hoteli sprejeti nobene odgovornosti!" Dalje je predsednik naročil, naj se odbor pri sestavljanju svojega programa posvetuje z vojnim in mornariškim oddelkom kakor tudi s cerkvenimi voditelji in vzgojitelji. Predsednik pa se v svojem naročilu ni omejil zgolj na moško mladino. Truman je naglasil: "Če se ta vzgoja splošno imenuje vojaška, je to le slučajno. Glavno je, da bo vsa mladina natanko poučena o vladi in njeni odgovornosti, da se navadi discipline in tudi vzdržnosti v medsebojnem občevanju."

B E G U N C E I Z A V S T R I J E !

Kakar poroča United Press iz Londona, Združene države severne Amerike pripravljajo poseben predlog, po katerem naj bi nad 300.000 beguncev takoj bilo iz Avstrije preseljenih v Nemčijo. Vrhovni poveljnik amer. čet v Avstriji general Clark je ta ukrep najtopleje priporočal v zvezi z urejanjem raznih vprašanj avstrijske pogodbe. Pri tem pa je naletel na odpor od strani amer. zasedbenih oblasti v Nemčiji.

V O L I T V E V B R A Z I L I J I .

Ta teden so bile v Braziliji občinske in parlamentarne volitve. Iz doslej znanih podatkov so zmagali po večini kandidatje vladne stranke.

Komunistom, ki so se zelo trudili, da bi dosegli pri teh volitvah kak uspeh, se to ni posrdčilo in niso zbrali dosti glasov za svoje kandidate. Volivna udeležita je znašala kakih 70%, oddanih je bilo namreč le kakih 5 milijonov glasov. Volitve so bile mirne, le v severnih brazilskih državah je med spopadi bilo ranjenih 10 ljudi.

J U D J E Z O P E R T E R O R I S T E .

Dne 21. t. m. bi se bila v Londonu morala začeti palestinska konferenca, na kateri naj bi se med Judi in Arabci našel sporazum glede naseljevanja Judov v Palestini. Konferenca pa je morala za nekaj dni biti odložena, ker nekaj arabskih delegatov ni moglo pravočasno priti v London. Med tem je judovski nar. svet v Jeruzalemu kot najvišja oblast palest. Judov soglasno sklenil izdati oklic vsemu palestinskemu judovstvu in vsem judovskim občinam, naj se poslej začne s silo upirati jud. teroristom, da tako preprečijo že v Kali vse nakane tajnih judovskih terorističnih organizacij, ki so doslej tako krvavo motile razmerje med Judi in Angleži in Arabci.

I Z T A B O R I Š Č A .

URADNO OBVESTILO! Kuhinj. odbor javlja, da je bilo iz obednice ukradenih veliko število kovin. jedilnih posod. Vsakdo, ki je v neopravičeni posesti gori označenih posod, jih mora nemudoma vrniti kuh. odboru v glavni kuhinji.

PAZITE na ponarejeni denar, ki kroži tudi v taborišču.

"REVČEK ANDREJČEK" - To priljubljeno ljudsko igro bodo vprizorili v "Domu zmage" v soboto 25. I. ob 8 zvečer in v nedeljo 26. I. ob pol 3 popoldne. Vstopnice dobite za sobotno predst. v sob. od pol 13 - 14; za nedelj. predstavo od 11 - pol 13 ure ter obakrat pol ure pred začetkom predstave.

OSTO naj živigne v bar. 1/23
B r i š a r Nešikal

» SLOVENSKE FRESKE «

Angleški list "The Spectator" je dne 22. XI. 1946 pod gor-
renjim naslovom prinesel ta zanimiv članek o primorskih Slovencih.
Posnemamo po njem te le odstavke:

"Govor se je vil dalje odrezano kakor se lomi gorski po-
tok ob skalah in kamnih. Razumeti sem mogel samo posamezne besede,
ker duhovnik je govoril v svojem materinem slovenskem jeziku. oji
pogledi so švigali okoli po cerkvi, katera je bila polna knečkega
ljudstva - starcev z ostriženimi lasmi, stark z nagubanimi lici,
krepkih mladeničev in deklet in ljubkih otrok. Za duhovnikom, ki je
stal ob obhajilni mizi, so mandrali dečki. Duhovnik je pridigoval.
Bil je mlad moš, nosil je naočnike, goreč domoljub. Ob delavnikih je
poučeval otroke na slovenski šoli v Trstu, 8 milj proč od tod, da-
nes je pa tukaj maševal.

Na koncu je moj pogled obvisel na pomembnih freskah, ka-
tere so, kakor mi je poprej pripovedoval duhovnik, naslikal med voj-
sko slikar iz Ljubljane, glavnega mesta Slovenije. Slika v apsidi ka-
že našega Gospoda sedežega z apostoli pri zadnji večerji kakor so ga
slikali po cerkvah po vsem svetu odtlej, ko so po prvih krščanskih
cerkvah zlagali prve svetlikajoče se mozaike. Po stenah so bile pa
naslikane štiri prilike iz evangelijev. Čim bolj sem to slike ogledo-
val, tem bolj so me zanimala. Na eni izmed slik je naslikan naš Gos-
pod kot spreten, dober sejalec, ki seje seme v brazde, med tem ko se v
mraku plazi sovražnik za njim in ljulika poganja okoli njegovih nog.
Ta prizor je postavil slikar v domač kraj. Naslikal je domače hišice
in cerkvico med polji in skalnatimi griči, na katerih je videti za-
stale bore in hraste. Pod cvetočim sadnim drevjem crje gršav kmet
teško zemljo stopaje za parom plavih volov. Okoli cerkvice je videti
star zid. Naslikan je tudi star stolp iz srednjega veka sezidan za
boj protu Turkom. Ta stolp pa spominja človeka nehote tudi na to, da
je bila ta vas nekdaž prednja straža, da sta si na koncu te vasi sta-
la nasproti britanski in jugoslovanski stražnik in zavarovala cesto.
Slikar je postavil evangeljski prizor v popolnoma domače okolje. Vse-
kakor učinkovita zamisel. Ko sem sliko še nadalje ogledoval, sem opa-
zil še nekaj drugega. Hudič, ki seje za Gospodom ljuliko, je oblečen v
obleko v rdeči beli in zeleni barvi. Vendar sem si mislil, da mora bi-
ti to golo naključje, ker sem se spomnil, da je zastava Italije rdeča,
bela in zelena.

Na drugi sliki je upodobil umetnik priliko o usmiljenem Sa-
marijanu. Naš Gospod dviga propadlega in ranjenega popotnika na svoje-
ga osla. Slika se mi ni zdela nič nenavadna, dokler nisem opazil, da je
cesta takšna, kakršne so vse ceste v Italiji in z obcestnimi kamni, ki
so belo in črno progasti. Farizej, ki se po cesti oddaljuje, je debel,
zavaljen moš z mrkim pogledom, oblečen rdeče, belo in zeleno, kakor so
oblečeni tudi roparji, ki jih je videti v zasedi za podrtijo nekoli-
ko proč od ceste. Cesta pelje po slovenskih gričih na Primorskem ob
Tržaškem zalivu, usmiljeni Samaritan in nesrečni popotnik sta pa be-
lo-rdeče-modro oblečena.

Torej tukaj na ozemlju Italije, v rimsko-katoliški cerkvi
je zatirana manjšina imela pogum na tak skronen način protestirati
proti krivicam v tistih dneh, ko so tod še šarili fašisti.

Domnevam, da redko kdo na Angleškem kaj ve o Slovencih, za-
hodnem slovenskem narodu, ki je po prvi svetovni vojni prišel pod
kraljevino Jugoslavijo razen enega človeka, ki je bil proti svoji volji
priključen Italiji. Fašisti so jih hoteli poitalijančiti, pa jim peiz-
kus ni uspел. Sedaj si ti ljudje predvsem žele, da se rešijo Lahov.
Morda se je pred par leti lahko reklo, da se žele vsi združiti s svo-
jimi rojaki v Jugoslaviji. Dandanes bi pa vsaj nekateri radi - mislim

pa, da je vendarle teh več kakor tistih, ki se upajo to povedati - ostali v Julijski Benečiji pod zavezniško upravo, kakor pa, da bi jim vladal komunistični režim iz Belgrada. Najbrže bodo ti trdi kmetje ostali za poročstvo zavezniških velesil, kakor so bili leta 1920.

Duhovnik je nehaj govoriti. Bral je zopet mašo, na koro je pa pel mešan zbor slovenske mašne pesmi, dokler ništa dala strežni-ka znamenje z zvončkom, da se je približalo povzdigovanje. Vse je bi-lo tiho in verniki so bili sedaj prav tako iskreno povezani z Ri-mom, kakor so bili silno odtujeni Italiji. Za zeleno mizo lahko govo-rimo o čisto jasnem jugoslovanskem katoliškem in komunističnem sta-lišču. Kako so pa v resnici med seboj pomešana? Tukaj smo bili ob Mor-ganovi črti na nevidni meji med britanskimi in ameriškimi zasadbemi-ki četami in Jugoslovani in slovenski vaščani so prisostvovali kot katoličani, kar paš so, v cerkvi, v kateri uže slike na stenah sovrašt-vo zoper Italijane. In vendar sem računoden, ali bi si kateri izmed teh vernikov želel živeti onstran "železnega zastora", kateri je spu-ščen črez cesto na kraju vasi.

V teh zapletenih razmerah so pa vendarle nekatera dejstva jasna. Rimski katolicizem se je res pokazal nadnarodnega. Slovensko do-moljubje in sovražstvo zoper Italijane sta enako vidni. Ni pa lahko o-ceniti, kolikšne so si patije do režima maršala Tita. Moxebiti je bilo samo nekaj malega njih res odločno proti njemu, gotovo so jih straho-vali. Spominjam se male deklice, ki mi je bila hvaležna, da sem jo vzel v svoj avtomobil, toda samo s pogojem, da sem jo odložil izven vasi, da bi jo vaščani ne videli v angleškem vozilu. Najbrže so pri teh ljudeh odkritosrčne samo ljubezen do vere in do njihovih praznikov, katera jim je globoko vkoreninjena, potem zavest krivice, ki so jim bile stor-jene, morda nekaj upov zgrajenih na obljubah danih jim iz Belgrada, najbolj gotovo pa prepričanje, da bodo morali - naj pride nadnje kar koli - slej ko prej s trudom obdelovati svoja bogata s kamenjem po-suta polja, s katerih gledajo dol na Trst in na svetlikajoči se Jad-ran.

Maša je minila. Ljudstvo se je usulo iz cerkve na sonce in se tam ob cerkvenem zidu zganilo okoli tajnika krajevnega komunis-tičnega odbora, navidez mladega kmeta, poslušat njegova tedenska ozna-tila."

I Z D O M O V I N E .

Naj podamo nekaj poročil o tem ali onem slovenskem rojaku, ki ga je včasih poznal eden ali drugi izmed nas. Bivši "Slovenčev" ured-nik in narodni poslanec Frano S m o d e j, ki je zadnja leta pred voj-sko šivel v Belgradu, zdaj na stara leta upravlja kot župni upravitelj katoliško faro blizu Zemuna v Sremu. Pred prvo svetovno vojno je Smo-dej bil urednik slovenskega koroškega lista "Mir". - Prof. Anton L o v-š e, ki je na ljubljanski klas. gimnaziji poučeval latinščino, je bil upokojen. Njegov sin Samo, ki je bil pri partizanih, si je kmalu po pri-hodu sedanjega režima sam vzel šiviljenje. - V Vrhopolju pri Vipavi je umrl tank. župnik Alojzij M e s a r, star 38 let. - Na Hrvaškem je umrl Stjepan B a r i č, nekdanji predsednik hrvaške pučke stranke. Zlomilo ga je trpljenje po ječah. - Dr. Vladimir R y b a r, sin slovenskega vo-ditelja dr. Ivana Rybara v Trstu, je umrl kot jugoslovanski diplomat-ski zastopnik v Oslo na Norveškem.

DVA MIZ. POMOČNIKA SPREJME takoj miz. mojster Slovenec Ign. Krkolini v Radentheimu. Informacije pri Ha-mer Vinko, Spättal, Villachstrasse 24. KUPIM novo ali dobro ohranjeno kučno črne ali rjave barve. Oglasi-ti se v naši upravi.

SLOVENSKO SLOVNIKO lahko tudi s čitanko, kupim. Oglasite se v na-ši upravi.

NAPRODAJ je 1 par žen. nizkih čevljev št. 39 in snežke. Dobe se v baraki 27/3.